

MORGENBLADET

Kunstnerlønn til alle kunstnere

Det settes ikke av nok midler i statsbudsjettet til profesjonelle karrierer for alle profesjonelle kunstnere som kunstutdannes. Ligningen går ikke opp. Det er heller ikke nok publikum til at man kan få inn nok billettinntekter til alle kunstprosjekter som realiseres i vårt befolkningsmessig lille land.

Samtidig har kunstnere en viktig rolle både som nyskapere og tradisjonsbærere, og samfunnet må legge til rette for at kunstnerens interesser ivaretas. Norge vil dessuten tjene på å legge til rette for at det etter oljen blir mangfold i inntektsgrunnlaget.

Det er viktig at Norge ligger i forkant når det gjelder nye uttrykk og praksiser, at vi markerer oss internasjonalt innen både nyere og klassisk kunst. Kunstnere bidrar til å definere norsk identitet og er slik viktige i seg selv. Samtidig er de instrumentelt viktige ved at de utgjør en nytteverdi. Kunstnerne bidrar til å skape unike historier om samtiden, historier skapt for fremtidens lesere av vår tid. De er profesjonelle fortolkere nasjonalt og budbringere for Norge i verden.

Derfor må vi som samfunn overveie en løsning der alle norske kunstnere mottar kunstnerlønn i en kvalitativ yrkesaktiv periode. Ved at profesjonelle kunstnere garanteres en minstelønn som basis for profesjonelt virke, løftes diskusjonen opp fra å gjelde en kamp for eksistensen, til å dreie seg om kunstproduksjon og kunstens vitaliserende effekt på samfunnet.

Norge behøver kunst og kunstnere, men mange av våre dyktigste kunstnere bor i dag i utlandet, der levekostnadene er lavere og kunstlivets infrastrukturer større. Norges hovedstad ble nylig oppført i Guinness rekordbok for sine høye levekostnader, noe som bidrar til å jage flinke kunstnere på flukt. I Berlin kunne man nylig lese i en ukeavis hvordan det bejubles at nordiske kunstnere bidrar til den bylokale samfunnsøkonomien gjennom at de betaler for bolig og næringslokaler, dagligvarer og kafébesøk. Norske kunstnere er et yndet økonomisk konkurranseobjekt, en viktig bidragsyter i samfunnsøkonomien. Kunstnerstipend til alle profesjonelle norske kunstnere vil berike det norske samfunnet ved at penger tilbakeføres i form av skatter og avgifter. I tillegg er kunstpraksisen en berikelse for samfunnet i kraft av seg selv.

Gjennom garantert minstelønn vil det ikke lenger bli et like skrikende behov for eksistensrelatert prosjektstøtte, og kunstnerlønnordningen vil dermed avlaste prosjektstøtteordningen noe. Den vil løse opp et distinkt skille mellom institusjonsfeltet og frifeltet, noe som vil generere nye samarbeidsformer.

Vi må løfte de profesjonelle kunstnerne i Norge opp på et økonomisk eksistensnivå, slik at kunsten kan dreie seg om noe mer enn at kunstneren skal overleve.

Monica Emilie Herstad Leder, kunstprosjektet herStay

Publisert 27. juni 2008